

[Udenrigsministeren]

standspolitisk debat i Folketinget, og jeg er ganske enig i, at det er på høje tid, at vi tager en ny debat, for verden ser i dag meget anderledes ud, end den gjorde for bare 2 år siden. Vi står midt i omfattende forandringsprocesser, ikke bare i Europa, men også på globalt plan.

For 2 år siden var Berlinmuren netop faldet, det demokratiske opbrud i Central- og Østeuropa var kun lige begyndt, og mange udviklingslande havde endnu ikke frigjort sig fra et-partisystemets tyranni og planøkonomisk dogmatik. Kravet om respekt for menneskerettighederne og om demokrati blev stadig for 2 år siden rutinemæssigt fejlet af bordet som »utilbørlig indblanding i indre anliggender«, hvilket er en frase, som er blevet synonym med forsvaret for det, der netop ikke kan forsvares.

Det, vi længe har kaldt udviklings samarbejdet, har omsider fået et reelt perspektiv, nu hvor de folkelige kræfter også i udviklingslandene har vist sig i stand til at gøre sig fri af årtiers undertrykkelse i samfund, som syntes dømt til evig fattigdom, samfund, hvor grundlaget for landbefolkningens udviklingsmuligheder og en stigende fødevarerproduktion blev undermineret af en statsstyret økonomi og centralt fastsatte priser, hvor miljøet og dermed levevilkårene for millioner af mennesker blev stadig mere truet, og hvor autoritære politiske systemer førte til magtmisbrug, korruption og undertrykkelse.

Den udviklingsbistand, som skulle være en katalysator for økonomisk vækst og social udvikling, blev i mange tilfælde kun til en form for udvidet nødhjælp. Dermed være ikke sagt, at bistanden ikke gjorde gavn, for det gjorde den, men et dynamisk udviklingsperspektiv fortonede sig alt for ofte i udsigtsløs stagnation.

OECD's udviklingskomité, som alle de vestlige donorlande er medlemmer af, har i sin seneste årsrapport, som kom i december 1991, understreget vigtigheden af, at donorlandene tilpasser deres bistand på en måde, som klart understøtter de positive udviklingstendenser, som nu gør sig gældende i de fleste udviklingslande, og i den forbindelse peger OECD især på fem områder:

1. Øget økonomisk støtte til reformprogrammerne, ikke mindst i de lande, som forsøger at fremskynde de nødvendige både økonomiske og politiske reformer, og hvor der i denne om-

stillingsproces også er behov for en særlig indsats over for de fattigste befolkningsgrupper.

2. Styrkelse af indsatsen på uddannelses- og sundhedsområdet, herunder også befolkningspolitik.

3. Støtte til reform af den offentlige sektor i ulandene med henblik på at opnå større effektivitet og en klarere prioritering af opgaver og udgifter.

4. Forøgelse af indsatsen imod korruption og ressourcespild igennem mere gennemsigtighed og bedre styring af offentlige udgifter, budgetkontrol, regnskabskontrol og revision.

5. Øget vægt på indsatser til støtte for udviklingen af den private sektor.

Her stiller OECD's udviklingskomité skarpt ind på de på én gang vigtigste og vanskeligste problemer i dagens udviklings samarbejde. Man gør det klart, at hvis vi som donorlande virkelig vil leve op til vore bistandspolitiske målsætninger, bliver vi nødt til at sætte ind på alle disse områder. Hvis vi vil være med til at skabe økonomisk vækst og social udvikling, må vi også være med til at skabe forudsætnin-gerne i form af demokratiske politiske institutioner, anerkendte retsstatsprincipper og respekt for menneskerettighederne, og dette grundsyn er også kommet klart til udtryk i de seneste nordiske udviklingspolitiske erklæringer og nu også i den resolution, som EF-landenes udviklingsministre vedtog i november sidste år, og som indgår som en vigtig del af grundlaget for EF-landenes fremtidige udviklingsbistand.

Det er i lyset af denne nye udviklingspolitiske erkendelse både i vore samarbejdslande og i donorkredsen, at vi må tilpasse dansk ulandsbistand med det formål til stadighed at sikre, at den bistand, vi yder, får den størst mulige effekt både menneskeligt, politisk og økonomisk. Vi er allerede i gang med at samle vores bilaterale bistandsindsats om færre modtagerlande, vi indarbejder i stadig højere grad de tværgående krav – miljø, kvinder, demokrati og menneskerettigheder – i udviklings samarbejdet, vi har udvidet og udbygget samarbejdet med de private ulandsorganisationer, og vi forsøger at forbedre koordinationen med andre donorer og med de multilaterale udviklingsorganisationer, men der er stadig mange nye muligheder, der bør udnyttes, og nye initiativer, der bør tages, men det kræver naturligvis den